

JACK T. CHICK ja PELOTUKSEN SANOMA

Juoppo ja jumalaton isä hakkaa poikaansa. (Traktaatista Somebody Loves Me)

Olet varmasti joskus törmännyt pleneen, yksiriviseen sarjakuvailipareeseen, jonka joku on kadulla lykännyt käteesi tai joka on löytynyt puhelinkopista luettelon päältä. Nuo uskonnollista propagandaa sisältävät sarjakuvat ovat maailman laajimmalle levinneitä sarjakuvajulkaisuja, joiden painokset liikkuvat kymmenissä miljoonissa. Salaperäinen fundamentalisti Jack T. Chick on pikapelastusta tarjoavien lehdysten tuottaja, ja jos sannononta sallitaan, takapiru.

Eternal life in heaven

with Jesus?

Eternal death in hell

with Satan?

Choose the one you will serve.

Ikuinen elämä taivaassa Jeesuksen kanssa vai ikuinen kuolema helvetissä saatanan kanssa? Valitse puolesi. (Traktaatista Fire Starter?)

Noita uskonnollisiksi traktaateiksi kutsuttuja sarjakuvavivhkosia tehtaillaan Yhdysvalloissa. Siellä niitä on saatavilla 67 erilaista, suomen kielellä niitä on julkaistu parisenkymmentä. Kaikkiaan kirjasia on ilmestynyt noin 30 kielellä, mm. kreoliksi, bulgariaksi ja hepreaksi. Traktaateista suosituimman, *This Was Your Life!* -kirjaseen, suomeksi Tämä oli elämäsi!, yhteispainos on noin 40 miljoonaa kappaletta.

Traktaattien jakelu Amerikassa on järjestetty nerokkaasti, kuka tahansa voi tilata niitä Chickin järjestöltä. Kymmenellä taalalla kuukaudessa saa sata traktaattia levitettäväkseen missä sitten liikkuukin, näin maallikkokin pääsee toteuttamaan lähetyksensä arkielämässään, ja vieläpä

anonymisti ja vähällä vaivalla. Systeemi tuntuu toimivan esimerkillisesti. Amerikkalaisessa traktaatissa *Who, Me?* annetaan käytännön neuvoja siitä, kuinka traktaateista pääsee eroon siten, että ne varmasti tavoittavat lukijansa. Niitä kehoitetaan jättämään ravintoloiden pöydille, vessoihin, postilaatikoiden päälle, kirjaston kirjojen väliin, taksien takapenkeille, jopa sujauttamaan takkien taskuihin. Erittäin kekseliästä.

Samaisessa lipareessa kerrotaan myös, mistä ajatus uskonnollisen propagandan tuottamiseen sarjakuvina on peräisin. Lähetyssaarnaaja kertoo nähneensä Kiinassa Maon oppoja tarjottavan luterilaisille talonpojille jonkinlaisten sarjakuvien muodossa. Kiinalaiset vakoojat olivat kuu-

Kiinalainen vakooja keksii oivan propagandakeinon. (Traktaatista Who, Me?)

Evoluutioteoria saa pölytystä traktaatissa Esi isä (sic).

Homokylpylässä voi tarpeen tullen saada amyliinitraattia. Olisiko sittenkin viisainta pitäytyä etyyliakoholissa? (Traktaatista Wounded Children)

Traktaatit on suunnattu selvästi joko kielitaidottomille, kenties latinosiirtolaisille tai uusluterilaisille. Niiden teologia on mitä korkeimman yksinkertaistettua ja naiivia. Näiden fundamentalistien, suvaitsemattomuutta ja omahyväisyyttä tiikkuvien, äärioikeistolaisiin äänenpainoin saarnaavien sarjakuvien vasteruutielisin piirre on niiden häikäilemätön vetoaminen ihmisten pelkoon ja epävarmuuteen. Traktaateissa kaupataan pelastusta, josta tulee osalliseksi ottamalla Jeesus omaksi henkilökohtaiseksi pelastajaksi ja hylkäämällä maalliset houkutukset. Ohjenuoraksi kelpaavat erehtymätön jumalansana Raamattu ja Jack T. Chickin julkaisut.

Mitä sitten tapahtuu niille, jotka eivät tee parannusta? No, heidät nakataan tuliseen järveen kitumaan ikuisuuden ajaksi! Maailmanlopun tullessa tosiuskovaiset temmataan maan päältä autuuteen, muut saavat selviytyä miten kuten voivat. Personifioitunut Saatana houkuttelee matkamieksiä maan joka askeleella milloin mihinkin "syntiin", kommunismin, homoseksuaalisuuteen, rockmusiikkiin, television katsomiseen tai katoisuuteen - suomalaisissa julkaisuissa katolinen kirkko saa jäädä rauhaan, mutta suomentamattomissa traktaateissa. Rooman kirkko esitetään itse Perkeleen salajuonena ja kristikunnan suurimpana vihollisena. Toisaalta suomennetuissa vihkoissa on *Se!*-niminen tarina riivaajahengen manaamisesta, joka ei varmaan kosketa moniaakaan suomalaisia, vaikka latinopiirteisten henkilöiden nimet onkin käännetty hauskaasti. Lähitiskö suomalainen Tellervo hakemaan papilta

Helvetissä on kamalia, haisevia olentoja, kertoo silminnäkijä, lääkärin jo kuolleeksi julistama, mutta henkin vironnut mies. (Traktaatista Back From the Dead?)

apua, kun Marja on demonin vallassa?

Traktaattien naurettavuudesta saa parhaan kuvan esimerkkien valossa. Yksi sarjakuvista, *Somebody Loves Me*, on tarkoitettu selvästikin lapsille tai lukutaidottomille. Sen tarinassa, joka kerrotaan lähes kokonaan ilman sanoja, juoppo isä pieksee suursilmäisen lapsensa ja lähettää tämän viinan ostoon sateeseen ja viimaan. Pikku raukka vilustuu ja kuolee yksin syrjäisellä kujalla, mutta ei kuitenkaan ennen kuin hänen käteensä oli osunut uskonnollinen lehtinen, jonka ansiosta poika antaa sielunsa Jeesukselle ennen kuolemaansa. Lopussa enkeli tulee noutamaan pojan taivaaseen, isästä ei puhuta enää mitään. Opettavainen tarina, eikö totta?

Käikkein hupaisimmillaan traktaatit ovat todistellessaan parissakymmenessä sivussaan kehitysopin aukottomasti paikkansapitämättömäksi. Raamatun sanaan ja puolivillaisiin "tieteellisiin" todisteisiin viitaten traktaatit koettavat saada lukijan vakuuttuneeksi luomisopin oikeellisuudesta ja luonnontieteilijöiden lurjusmaisesta salajuonesta. Kömpelö suomennos ei ainakaan auta asiaa, vaikka tekeekin lehtisten selaamisen entistä hausemmaksi.

Tuhruisten lätyksöiden suomalainen toimintustyö on kaikkienensa luokattoman huonoa, vaikka ei alkuperäisteksteissäkään ole hurraamista. Julkaisijan nimi suomalaistraktaateista puuttuu, mutta ne on painanut Herätysseuran kirjapaino Suolahdella.

Jack T. Chick -niminen alkuperäisjulkaisija pysyy poissa julkisuudesta, mutta muuten hän tuntuu toimivan Disneyn tapaan. Hän on käyttänyt useita eri piirtäjiä, joista toiset ovat taitavampia kuvittajia kuin toiset, mutta amerikkalaisten traktaattien kannessa on vain merkintä "by J.T.C.". Piirtäjät jäävät nimettömiksi. Chickin yhtiö julkaisee myös neliväristä sarjakuvalehtä The Crusaders, jossa kaksi aikaa hämäräperäisen tuntuisen uskonnollisen järjestön salaista agenttia, musta ja valkoinen mies, pelastavat Jeesukselle niin itäblokin toisinaajattelijoita kuin harhaan johdettuja elokuvanäyttelijöitäkin. Chickin sarjat heijastelevat kaikessa, niin uskonnollisissa kuin poliittisissa painotuksissaan, kylmän sodan aikaista vainoharhaisuutta. Copyright-merkintöjen perusteella traktaatit on kuitenkin tehty 1970-luvun alkupuolella ja 1980-luvun puolivälin jälkeen.

Fundamentalistista pelastussanomaa ja amerikkalaista elämänmuotoa tarjoaville läystäkkeille on helppo virnuilla. Silti niiden vaikutus lapsiin ja herkkiin sieluihin saattaa olla tuntuva. Törkeä Jumalalla pelottelu ja helvetin tulella uhkailu voi aiheuttaa todellista ahdistusta. Siksi teet lähimmäiselle tosi palveluksen, jos sujautat löytämäsi traktaatin sellaiseen pölluon, jonne se parhaiten kuuluu - paperinkeräyslaatikkoon.

Jukka Heiskanen